PODSTAWA PROGRAMOWA

DLA KLAS IX-XII

Edukacja buddyjska opiera się na podstawowej potrzebie psychologicznej wszystkich żyjących istot, czyli dążeniu do szczęścia i unikania cierpienia. Budda nauczał, że głównym celem praktyki duchowej jest uzyskanie ostatecznej mądrości pozwalającej to osiągnąć, zaś pośrednim celem edukacji buddyjskiej jest wykształcenie osoby wolnej, moralnej, nie stosującej przemocy i tolerancyjnej.

Celem nadrzędnym Programu Powszechnej Edukacji Buddyjskiej jest dostarczenie młodej osobie wiedzy i praktycznych narzędzi opartych na naukach Buddy, pozwalających na bardziej świadome, lepsze, pełniejsze i bardziej znaczące życie, zaś chroniących ją przed niewłaściwymi wyborami prowadzącymi do większego cierpienia – jej samej i innych czujących istot. Trzecia runda programu, jaką stanowi niniejsza podstawa, pogłębia i rozszerza treści przedstawione w ramach rundy propedeutycznej i podstawowej, pogrupowane w cztery działy: Budda, dharma, sangha oraz medytacja.

W odróżnieniu od poprzednich dwóch rund, treści nauczania w niniejszej rundzie zawierają znacznie więcej wiedzy o charakterze encyklopedycznym, między innymi wprowadza się wiedzę o różnicach pomiędzy dwoma głównymi nurtami nauk buddyjskich, czyli therawadą i mahajaną, niemniej rozwijane są także dalej umiejętności praktyczne, szczególnie w zakresie medytacji oraz opartych na perspektywie buddyjskiej praktycznych metod rozwiązywania konfliktów.

DZIAŁ BUDDA

CELE EDUKACYJNE

- Pogłębienie wiedzy na temat historycznego Buddy oraz jego bezpośrednich uczniów;
- Przedstawienie ram społecznych i religijnych, w jakich ukształtował się buddyzm, i ich wpływu na kształt doktryny buddyjskiej;
- Przedstawienie późniejszych koncepcji religijnych ujmujących historycznego Buddę z perspektywy metafizycznej i kosmologicznej;
- Naświetlenie różnic i wspólnych elementów buddyzmu, hinduizmu i dżinizmu oraz odmienności tych trzech tradycji od tradycji judeo-chrześcijańskich.

TREŚCI NAUCZANIA

1. **Inne określenia Buddy.**
   W tekstach kanonicznych spotkamy często również inne epitety osoby Buddy, obrazujące niektóre z jego doskonałych cech: *bhagawan*, *tathagata*, *sugata*.

2. **Najważniejsi uczniowie Buddy.**
   Wpływ na dalszy rozwój buddyzmu bezpośrednich uczniów i uczennic Buddy: uczniowie Śariputra, Maudgaljajana, Mahakaśjapa i Ananda, uczennice Uppalawanna, Khema i Dhammadinna.

3. **Wpływ społeczeństwa i religii w Indiach w czasach Buddy Siakjamuniego na jego nauki.**
   Co Budda przyjął, z istniejących za jego czasów w Indiach tradycji Wed i Upaniszadów, ascetów (*śramanów*) oraz religii ludowych: karman, reinkarnacja, medytacja – a co odrzucił.

4. **Buddyzm, hinduizm i dżinizm.**
   Buddyzm, hinduizm i dżinizm wspólnie są podstawą myśli i religii indyjskiej: zasada *ahinsy* (*ahimsy*), wiara w odradzanie się i *karmana*, postrzeganie życia jako naznaczonego cierpieniem z powodu niewiedzy i uwolnienie się od nich jako cel religii, postulowanie tolerancji dla innych przekonań religijnych i filozofii – różnią je od założeń religii opartej na judaizmie i chrześcijaństwie.

5. **Buddyzm w Indiach po *parinirwanie* Buddy.**
   Wielkie Rady (zgromadzenia) buddyjskie, działalność cesarza Asioki, rozkwit myśli buddyjskiej i okres klasyczny, stopniowy upadek pod wpływem procesów wewnętrznych i późniejszych najazdów muzułmańskich.

6. **Natura buddy (*tathagatagarbha*) w mahajanie.**
   Koncepcja występowania we wszystkich istotach *tathagatagarbhy* (zarodek *tathagathy*), pierwiastka umożliwiającego osiągnięcie oświecenia, jako jedna z najważniejszych myśli indyjskiej mahajany, przeinterpretowana i nazwana w Chinach „naturą buddy".

OSIĄGNIĘCIA – KOMPETENCJE UCZNIA/UCZENNICY

Uczeń/uczennica:

- potrafi podać i omówić epitety Buddy występujące w tekstach kanonicznych;
- potrafi wymienić najważniejszych bezpośrednich uczniów i uczennice Buddy oraz wskazać ich znaczenie w żywych do dzisiaj liniach przekazu nauk;
- potrafi wskazać najważniejsze elementy otoczenia społecznego i tradycji religijnych istniejących za czasów Buddy Siakjamuniego oraz to, które z nich zaadaptował, a które odrzucił w swoich naukach;
- potrafi omówić powstanie i znaczenie koncepcji natury buddy wspólnej wszystkim istotom;
- potrafi wskazać główne elementy wspólne i główne różnice pomiędzy buddyzmem, hinduizmem a dżinizmem oraz potrafi zidentyfikować odmienność tych trzech tradycji od religii judeo-chrześcijańskich;

Treść nauczania	IX	X	XI	XIII
1. Inne określenia Buddy	1			1
2. Najważniejsi uczniowie Buddy	2			1
3. Wpływ społeczeństwa i religii w Indiach w czasach Buddy Siakjamuniego na jego nauki	2			1
4. Buddyzm, hinduizm i dżinizm	4		2	1
5. Buddyzm w Indiach po *parinirwanie* Buddy	2			1
6. Natura buddy (*tathagatagarbha*) w mahajanie		3		1
Projekty, wyjścia i wyjazdy itp.				
Razem	**11**	**3**	**2**	**6**

DZIAŁ DHARMA

CELE EDUKACYJNE

- Zapoznanie z najważniejszymi elementami światopoglądu buddyjskiego;
- Przedstawienie najstarszego zbioru spisanych nauk Buddy – Tripitaki;
- Przedstawienie wybranych elementów pogłębionej doktryny buddyjskiej: koło życia, pięć *skandh*, dwanaście ogniw zależnego powstawania;
- Zapoznanie się z *Sutrą Serca* jako „streszczeniem wykonawczym" nauk o doskonałości mądrości (*pradżniaparamita*);
- Przedstawienie najważniejszych nurtów i szkół buddyzmu, ze wskazaniem podstawowych różnic w ich założeniach filozoficznych i charakterystycznych formach praktyki duchowej;
- Przedstawienie szczególnej buddyjskiej perspektywy rozwiązywania konfliktów;
- Określenie relacji myśli buddyjskiej do współczesnej nauki.

TREŚCI NAUCZANIA

1. **Elementy światopoglądu w buddyzmie.**
   Przegląd najważniejszych zagadnień językowych i pojęć ogólnych zdominowanych doktryną chrześcijańską, które nie występują w buddyzmie lub mają odmienne znaczenie: bóg, dobro, zło, grzech, niebo, piekło, czyściec.

2. **Przegląd głównych nurtów i szkół buddyjskich.**
   Therawada, mahajana, wadżrajana jako główne „pojazdy" nauk buddyjskich, ich zarys historyczny i doktrynalny, cztery główne szkoły filozoficzne jako opracowane przez Tybetańczyków użyteczne ramy używane dzisiaj do analizowania różnic pomiędzy poszczególnymi szkołami. Postulowane przez nurt mahajany trzy obroty kołem dharmy jako trzy tradycyjnie rozpoznawane cykle nauk Buddy przeznaczone dla różnego poziomu słuchaczy.

3. ***Tripitaka* (trójkosz).**
   Pogłębione przedstawienie najstarszego zbioru spisanych nauk: *Winajapitaka* (kosz dyscypliny), *Suttapitaka* (kosz mów Buddy), *Abhidammapitaka* (kosz szczególnej [dalszej] doktryny). Omówienie *Suttapitaki*, przedstawienie przykładów sutt.

4. **Pięć skupisk (*skandh*).**
   Pięć skupisk lgnięcia jako buddyjski model analizowania osoby i odkrywania jej bezjaźniowości: skupisko formy, skupisko uczucia, skupisko spostrzeżenia, skupisko wytworzeń wolicjonalnych, skupisko świadomości.

5. **Sutra Serca.**
   Sutra Serca jako „streszczenie wykonawcze" nauk nurtu mahajany zawartych w sutrach doskonałości mądrości – najpopularniejszy tekst buddyjski obecny w kulturze masowej w tych krajach, gdzie buddyjska tradycja mahajany jest do dziś żywa.

6. **Dwanaście ogniw zależnego powstawania.**
   Zobrazowane w Kole Życia dwanaście ogniw zależnego powstawania przedstawia buddyjskie ujęcie procesu rozwoju osobniczego człowieka, z czego wynikają doniosłe aspekty praktyki buddyjskiej.

7. **Buddyzm mahajany.**
   Początki, zasięg geograficzny, charakterystyka oraz główne szkoły tradycji mahajany – obecnie najlepiej znanego w świecie zachodnim nurtu nauk buddyjskich.

8. **Koło życia.**
   Koło życia (ściślej koło stawania się), symboliczne i zwięzłe przedstawienie cyklicznego istnienia w samsarze, używane do przedstawienia głębokich elementów doktryny w sposób zrozumiały dla zwykłego odbiorcy.

9. **Rozwiązywanie konfliktów z perspektywy buddyjskiej.**
   Przykłady opartych na różnych elementach nauk Buddy praktycznych sposobów rozwiązywania konfliktów w życiu codziennym (np. autorstwa Aczarji Njima Tseringa, Tatsushi Arai, Joe Hunta).

10. **Jeśli nie ma jaźni, to co się odradza w procesie reinkarnacji.**
    Budda nie mówił o nieistnieniu jaźni, ale o niejaźniowości wszystkiego, czego doświadczamy – zestawiając to z ciągłością karmiczną skutków naszych działań. Nie ma żadnej trwałej rzeczy, która się odradza w kolejnym życiu, ale jest seria przyczyn i warunków, które zachowują określony bagaż karmiczny.

11. **Buddyzm a współczesna nauka.**
    Buddyzm często określa się jako „naukę o umyśle" i okazuje się, że nauki Buddy mogą obecnie dostarczać interesujących inspiracji dla poszukiwania rozwiązań w ramach sztucznej inteligencji (AI), psychologii, biologii i fizyki, a buddyjskie teorie wnoszą cenny wkład we współczesne rozumienie wielu problemów naukowych.

OSIĄGNIĘCIA – KOMPETENCJE UCZNIA/UCZENNICY

Uczeń/uczennica:

- potrafi wskazać elementy światopoglądu buddyjskiego różniące się od tych występujących w tradycji chrześcijańskiej;
- posiada wiedzę o powstaniu i zawartości *Tripitaki* jako najstarszego piśmiennego źródła nauk buddyjskich;
- potrafi wskazać kluczowe pojęcia doktryny buddyjskiej przedstawione w Kole Życia;
- potrafi omówić treść *Sutry Serca* jako najpopularniejszego tekstu buddyjskiego, rozwijając podstawowe koncepcje w niej zawarte;
- potrafi wymienić i omówić różnice pomiędzy pojazdami nauk buddyjskich i najważniejszymi ze szkół filozoficznych wynikających z trzech obrotów kołem dharmy (cykli nauk Buddy);
- potrafi omówić powstanie i charakterystykę buddyzmu mahajany jako obecnie najlepiej znanego w świecie zachodnim nurtu nauk buddyjskich;
- potrafi omówić wybrany spośród przykładowych trzech sposobów rozwiązywania konfliktów opartych na buddyjskiej perspektywie oraz ma praktyczne doświadczenie z zastosowania go w sytuacjach konfliktowych, które miały miejsce w jego/jej szkole;
- potrafi podać przykłady koncepcji buddyjskich zbliżonych do uznawanych przez współczesną naukę oraz inspirujących nowe obszary poszukiwań naukowych.

Treść nauczania	IX	X	XI	XII
1. Elementy światopoglądu w buddyzmie	4		2	
2. Przegląd głównych nurtów i szkół buddyjskich	2		2	1
3. *Tripitaka*	2	2	2	
4. Pięć skupisk		2		
5. Sutra Serca		4		1
6. Dwanaście ogniw zależnego powstawania		4		
7. Buddyzm mahajany			3	
8. Koło życia			1	
9. Rozwiązywanie konfliktów z perspektywy buddyjskiej	2	2	2	1
10. Jeśli nie ma jaźni, to co się odradza w procesie reinkarnacji?				1
11. Buddyzm a współczesna nauka	4			3
Projekty, wyjścia i wyjazdy itp.				
Razem	**14**	**14**	**12**	**7**

DZIAŁ SANGHA

CELE EDUKACYJNE

- Przedstawienie wiedzy z zakresu społecznego, zbiorowego wymiaru buddyzmu, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany rozumieć jego świat;
- Dostarczenie wiedzy o skarbach kultury materialnej inspirowanej buddyzmem, współtworzących światowe dziedzictwo kulturalne;
- Przedstawienie stanu buddyzmu na świecie i w Polsce;
- Pogłębienie przedstawienia praktycznego etycznego wymiaru buddyzmu na przykładzie ośmiu wskazań i sześciu relacji jako sposobu stosowania pozytywnego podejścia w codziennym życiu;
- Przestudiowanie wybranych form aktywności duchowej w buddyzmie.

TREŚCI NAUCZANIA

1. **Kultura materialna buddyzmu.**
   Kulturę materialną buddyzmu przedstawia się omawiając najważniejsze teksty w tradycji buddyjskiej, a także wybrane przykłady architektury oraz malarstwa i rzeźby buddyjskiej.**Wybrane formy aktywności duchowej w buddyzmie.**
   Pogłębione omówienie zestawu wybranych buddyjskich form aktywności duchowej, będących elementami etykiety buddyjskiej mogącymi zainspirować do podjęcia ich we własnym życiu: pokłony, ofiarowania, śpiewy, odosobnienia medytacyjne, ołtarz domowy, pogrzeb buddyjski.

3. **Osiem wskazań.**
   Szczególną postacią wskazań buddyjskich jest osiem wskazań przestrzeganych przez świeckich wyznawców w tradycji therawady w szczególne dni i podczas świąt, w związku z czym są one również znane jako wskazania jednodniowe.

4. **Dziesięć dobrych ścieżek działania.**
   Z przyjęcia wskazań wynika dziesięć dobrych ścieżek działania.

5. **Cztery klasy szlachetnych w therawadzie**
   W buddyzmie therawady (szkoła starszych, buddyzm Nikaji, najstarsza z istniejących tradycji buddyjskich), wyróżnia się cztery klasy szlachetnych osób na ścieżce duchowego rozwoju. Przedstawia się je w świetle stopniowego porzucania różnego poziomu okowów uniemożliwiających oświecenie, jak również miary osobistego postępu na ścieżce duchowego rozwoju.

6. **Zbiór reguł zakonnych (*patimokkha*,** sanskr. ***pratimoksza*)**
   Mnisi przyjmują 227, zaś mniszki 311 wskazań, będących przede wszystkim szczegółowymi bardzo praktycznymi zasadami regulującymi życie we wspólnocie zakonnej. Wskazania dzielą się na kilka grup, z których pierwsze dwie dotyczą bardzo poważnych naruszeń, zaś pozostałe mają mniejszą rangę.

7. ***Bhikku***
   Istnieje sporo tradycyjnych zasad odnoszących się do osób wstępujących w stan zakonny, przedstawionych tu na przykładzie mnicha buddyjskiego, dotyczących rozwoju duchowego i stopniowo rosnącego statusu i funkcji mnicha w ramach sanghi.

8. **Sześć Relacji**
   Omawia się poradę dla młodego człowieka o imieniu Sigala, którą można znaleźć w kanonie palijskim, gdzie Budda wyjaśnił, jak stosować pozytywne podejście w codziennym życiu w ramach Sześciu Relacji.

9. **Buddyzm w Polsce**
   Podaje się zarys historii pojawienia się buddyzmu oraz główne ośrodki i związki buddyjskie działające w Polsce, a także przedstawia się ośrodki akademickie w Polsce prowadzące współczesne badania i oferujące edukację wyższą związaną z buddyzmem.

OSIĄGNIĘCIA – KOMPETENCJE UCZNIA/UCZENNICY

Uczeń/uczennica:

- potrafi nazwać i omówić cztery klasy osób praktykujących w tradycji therawady;
- zna grupy wskazań przyjmowanych przez osoby wstępujące w stan zakonny w buddyzmie;
- potrafi wymienić zasady dotyczące rozwoju duchowego i rosnącego z wiekiem statusu mnicha/mniszki w ramach sanghi;
- rozpoznaje i potrafi krótko omówić najważniejsze przykłady architektury, rzeźby i malarstwa buddyjskiego;
- zna i potrafi omówić osiem „jednodniowych" praktycznych wskazań etycznych przyjmowanych przez świeckich wyznawców w tradycji therawady szczególnych dniach i podczas świąt;
- potrafi wymienić dziesięć dobrych ścieżek działania oraz odnieść je do sześciu relacji opartych na pozytywnym podejściu;
- ma praktyczną znajomość podstawowych form aktywności duchowej i wie, jak je stosować w określonych sytuacjach.

Treść nauczania	IX	X	XI	XII
1. Kultura materialna buddyzmu	4	4	4	1
2. Współczesne główne tradycje wg krajów		4	2	
3. Wybrane formy buddyjskiej aktywności duchowej	4		4	3
4. Osiem wskazań	2			
5. Dziesięć dobrych ścieżek działania	2			1
6. Cztery klasy szlachetnych w therawadzie		4		
7. Zbiór regul zakonnych		4		
8. *Bhikkhu*			2	
9. Sześć relacji			2	1
10. Buddyzm w Polsce				1
Projekty, wyjścia i wyjazdy itp.				
Razem	**12**	**12**	**14**	**7**

DZIAŁ MEDYTACJA

CELE EDUKACYJNE

- Wprowadzenie i objaśnienie takich terminów jak umysł, poznanie, świadomość, uważność;
- Pogłębienie wiedzy na temat wpływu medytacji na umysł, funkcje poznawcze i zachowanie poprzez praktyczne zastosowanie różnych technik medytacji;
- Przedstawienie technik rozwijania pozytywnych emocji, takich jak radość, życzliwość, współczucie, wdzięczność;
- Obniżenie poziomu niepokoju, napięcia, rozproszenia i stresu;
- Rozwinięcie i wzmocnienie wiary we własne siły oraz wytrwałości i dyscypliny;

TREŚCI NAUCZANIA

1. **Medytacja skupiająca.**
   Ten rodzaj medytacji polega na skupianiu uwagi na jednym przedmiocie podczas sesji medytacyjnej. Tym przedmiotem może być oddech, mantra, obiekt wizualizowany, część ciała, obiekt zewnętrzny itp.

2. **Wzmacnianie praktyki uważności w życiu codziennym.**
   Uważność w uczeniu się, w relacjach – aktywne słuchanie i mówienie – uważność w podejmowaniu decyzji.

3. **Przeszkody w medytacji.**
   Zaakceptowanie trudności jako części procesu rozwijania uważności, metody eliminowania głównych przeszkód w postaci rozproszenia, senności i pobudzenia.

4. ***Metta* – życzliwość, miłująca dobroć.**
   Medytacja z kierowaniem dobrych życzeń ku sobie i innym, co prowadzi do wysoce pomyślnych stanów umysłu, otwiera serce, rozprasza przeszkadzające emocje, takie jak złość, smutek, wstyd.

5. **Wprowadzenie do medytacji praktykowanej w buddyzmie tybetańskim.**
   Trzy etapy: rozwijanie współczucia, wzbudzanie *bodhicitty* i właściwa medytacja – naprzemienne stosowanie *śamathy* i *wipassany* w sesji medytacyjnej, użycie mantr i wizualizacji, podejście *dzogczen*.

6. **Wprowadzenie do medytacji w szkole zen.**
   Medytacja siedząc (*zazen*) w szkole soto i w szkole rindzai w Japonii, medytacja chodząc (*kinhin*), używanie płaskiego kija (*kjosaku*) w trakcie sesji *zazen*.

7. **Nauka a medytacja**
   Wiedza naukowa (psychologia, fizjologia, neurobiologia) o skutkach medytacji.

OSIĄGNIĘCIA – KOMPETENCJE UCZNIA/UCZENNICY

Uczeń/uczennica:

- potrafi wskazać i omówić korzystne skutki medytacji uznawane w wybranej przez siebie dziedzinie wiedzy naukowej;
- potrafi omówić plan sesji medytacyjnej praktykowanej w buddyzmie tybetańskim oraz opowiedzieć o osobistych doświadczeniach z jej przebiegu;
- potrafi omówić plan sesji medytacyjnej praktykowanej w obu szkołach buddyzmu zen oraz opowiedzieć o osobistych doświadczeniach z przebiegu wybranej z nich;

- potrafi objaśnić i zastosować w odpowiednim kontekście takie pojęcia jak: umysł, poznanie, świadomość, uważność, koncentracja i odnieść je do technik medytacyjnych takich jak *śamatha*, *wipassana*, *metta*, *zazen*;
- zna i potrafi stosować techniki rozwijania pozytywnych emocji, jako części praktyki medytacyjnej;
- potrafi opisać trudności w medytacji i wskazać techniki i sposoby radzenia sobie z nimi, oraz omówić własne doświadczenia z ich stosowania;
- wykorzystuje różne techniki medytacyjne w nauce i w życiu codziennym, w tym do redukowania nawykowych reakcji na stres oraz wzmacniania uważności.

Treść nauczania	SPP I	SPP II	SPP III	SPP IV
1. Medytacja skupiająca	4	5	5	1
2. Wzmacnianie praktyki uważności	4	5	6	1
3. Przeszkody w medytacji	4	5	5	1
4. Medytacja życzliwości i miłującej dobroci	4	5	5	2
5. Wprowadzenie do medytacji w tradycji tybetańskiej	4	6	6	1
6. Wprowadzenie do medytacji w tradycji zen	4	6	6	1
7. Nauka a medytacja	3	3	3	1
Projekty, wyjścia i wyjazdy itp.				
Razem	**27**	**35**	**36**	**8**

SUGEROWANA REALIZACJA TREŚCI NAUCZANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Klasa	Treści nauczania
IX	Budda: B.1, B.2, B.3, B.4, B.5; Dharma: D.1, D.2, D.3, D.9, D.11; Sangha: S.1, S.3, S.4, S.5; Medytacja: M.1, M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7;
X	Budda: B.6; Dharma: D.3, D.4, D.5, D.6, D.9; Sangha: S.1, S.2, S.6, S.7; Medytacja: M.1, M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7;
XI	Budda: B.4; Dharma: D.1, D.2, D.3, D.7, D.8, D.9; Sangha: S.1, S.2, S.3, S.8, S.9; Medytacja: M.1, M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7;
XII	Budda: B.1, B.2, B.3, B.4, B.5, B.6; Dharma: D.2, D.5, D.9, D.8, D.10, D.11; Sangha: S.1, S.3, S.5, S.9, S.10; Medytacja: M.1, M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7;

WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI

Metody realizacji programu

Podstawą nauczania jest aktywny udział uczniów/uczennic budowany na ich aktualnych emocjach i potrzebach jako punkcie wyjścia dla omawiania i rozwijania poszczególnych treści nauczania – nie tylko w przypadku technik medytacyjnych, ale również pozostałych elementów programu. Istotna będzie metoda projektu edukacyjnego, w ramach której nauczane osoby będą same gromadziły informacje o charakterze encyklopedycznym z zasobów internetowych i innych. Szczególne znaczenie należy przywiązywać do projektów obejmujących inne przedmioty nauczania, które mogą również być sposobnością do przekazywania treści buddyjskich uczniom nieuczestniczącym w nauczaniu religii buddyjskiej. Elementy medytacji będą występowały w większości lekcji – nawet jeśli tematem lekcji nie będą same techniki medytacyjne.

Klasy IX i X. Wprowadza się stopniowo i omawia coraz bardziej zaawansowane elementy nauk buddyjskich. Program jest przygotowany na sytuację, w której uczeń zaczyna edukację buddyjską na tym etapie, a nie uczestniczył w niej w szkole podstawowej, i wtedy osoba nowo dołączająca otrzymuje wcześniejsze treści nauczania w formie skrótowej, tak by mogła w pewnym stopniu zminimalizować ową lukę edukacyjną. W szczególności, w przypadku zajęć w grupach międzyklasowych uczniowie, którzy „zaliczyli" wcześniejsze moduły, powinni być wciągani w aktywne nauczanie danego modułu osobom nowo dołączającym.

Klasa XI. Wprowadza się drugi nurt nauk buddyjskich – mahajanę – i omawia różnice w odniesieniu do najwcześniejszego nurtu therawady.

Klasa XII. Wprowadza się niewiele nowych treści, natomiast dokonuje powtórki i podsumowania treści zrealizowanych wcześniej, w celu ich utrwalenia na koniec realizacji PPEB. Szczególny nacisk kładzie się na powtórzenie elementów stanowiących praktyczne wskazówki możliwe do zastosowania w życiu przez młodego człowieka – zgodnie z ogólnym celem PPEB.

Dostępny jest zasób materiałów dydaktycznych – publikacji, prezentacji, filmów z polskimi napisami, plansz i wykresów, materiału zdjęciowego – poprzez stronę internetową PPEB. Ponadto dostępny jest podręcznik dla edukatorów.

Oczekiwania wobec nauczycieli

Osoby o przygotowaniu pedagogicznym i mające (w miarę możliwości) związek z buddyzmem, które pomyślnie ukończyły podyplomowy kurs dla edukatorów buddyzmu oparty na treściach ujętych w PPEB i uzyskały imienne skierowanie do nauczania w danej szkole od formalnego promotora PPEB, czyli Polskiej Unii Buddyjskiej.

Zadania szkoły

Umożliwienie zorganizowania części lekcji w formule międzyklasowej / międzyoddziałowej / międzyszkolnej powiązanej raz w roku szkolnym z wyjściem / wyjazdem do ośrodka buddyjskiego / świątyni buddyjskiej lub placówki muzealnej / wystawienniczej dysponującej zbiorami sztuki inspirowanej buddyzmem, oraz, w miarę możliwości, uwzględnienie w planie lekcji na dany rok szkolny dat trzech głównych świąt buddyjskich (święto *wesak* [dzień urodzin Buddy Siakjamuniego - dzień pierwszej pełni księżyca w maju], święto *bodhi* [dzień oświecenia Buddy Siakjamuniego - 8 grudnia], święto *parinirwany* [dzień śmierci Buddy Siakjamuniego - 15 lutego]), tak aby w danym dniu wypadała lekcja religii.